

Mònica Batet
ha escrit una
novel·la ambiciosa i
de lectura addictiva
LLUÍS SERRAT

Una autora imprescindible

Mònica Batet (1976) és un privilegi per a la literatura catalana. La frase, amb tota la grandiloqüència que expressa, no surt a cop calent i tal com raja, sinó que és meditada i provocada per la lectura del seu darrer llibre, *Neu, óssos blancs i alguns homes més valents que els altres*. Ho escric ara que ha passat prou temps de la lectura del llibre –per a mi un dels grans descobriments del 2015– colpit per la intensitat de la seva proposta, l'agosament formal i la riquesa terrorífica que la seva lectura suposa quan hom es dedica també a això d'ajuntar lletres. Mònica Batet ha fet (un altre cop) un llibre molt envejable. Meteora, l'editorial que l'ha publicat, l'any passat va aconseguir fer un ou de dos rovells i va publicar els llibres

de dues de les autores més interessants de la literatura catalana contemporània, la mateixa Batet i Antònia Carré-Pons, i tot just acaben de publicar *Lilla sense temps*, de l'Esperança Camps. És una manera preciosa de celebrar quinze anys dedicats a fer d'aquest país un lloc millor gràcies al seu catàleg, en què ha incorporat tres de les millors escriptores catalanes vives.

Deixem les altres autores de banda i centrem-nos en el prodigi que és *Neu, óssos blancs i alguns homes més valents que els altres*. En la novel·la (que té una portada espectacular que fa que el llibre enamori des del primer moment) se'n explica la vida en un país àrtic –innominat– que viu sota un règim dictatorial. El 1965, enmig d'una gran nevada, la filla d'un escriptor es

queda amb el seu avi mentre els pares marxen de cap a l'exili, a París. L'avi és un vell rondinaire, estricte, amb una disciplina fèrria, que es dedica a escriure cartes per als altres, de vegades amb ajuda de la tieta de la noia i, més tard, amb la seva pròpia ajuda. A través dels ulls de la protagonista anirem descobrint tot un món en què la biblioteca familiar, un llibre de viatges al pol Sud, un llibre d'estil, un suplement de diari i una gramàtica de francès aniran conformant tot un univers en què el llibre es construeix per acumulació i en què el lector va avançant de cap al coneixement d'aquest país, el seu mètode dictatorial, el silenci dels governants, l'ocultació i la mentida i una generació perduda d'escriptors. Tot això ho anirem descobrint amb la narradora, en el seu propi procés de maduració i de creixement de cap a l'edat adulta.

Batet maneja a la perfecció la descripció, la creació d'atmosferes així com la dosificació de la informació. El ritme constant convida a passar les pàgines una darrera l'altra i a anar trobant nous misteris per continuar llegint. Els personatges són perfectes, innominats, gairebé no descrits, i són en canvi tan propers i humans que és impossible no poder-hi tenir empatia. La lectura és addictiva, i a mesura que es passen les pàgines, el lector va quedant al·lucinat per la mestria de Batet a l'hora de crear un món propi absolutament singularitzat dins de la nostra literatura. El plaer de la lectura d'aquesta obra és comparable a poques coses: ens fa somriure, ens fa plorar, ens fa indignar-nos, exclamar-nos i també ens fa adonar-nos que la lectura ens fa sentir vius. Està tot envoltat d'una neu permanent en què el rastre de l'escriptura de Mònica Batet perdurarà durant molt i molt temps, quasi tant, com la llegenda d'alguns homes més valents que els altres. *

**NEU, ÓSSOS
BLANCS I ALGUNS
HOMES MÉS
VALENTS QUE ELS
ALTRES**
Mònica Batet
Editorial: Meteora
Barcelona, 2015
Pàgines: 184
Preu: 18 euros

En Klaas i en Kees: dos germans bessons amb noms que es confonen per poc que el lector es distregui. Sembla que cap d'ells no sigui el narrador perquè el narrador –en general, no pas sempre– són tots dos. Per això, pot parlar de qualsevol d'ells com si qualsevol d'ells dos fos algú altre. Però *l'altre* de debò de *Les pereres fan la flor blanca* –el primer llibre que va publicar Gerbrand Bakker– és tres anys més petit que els dos bessons. Es diu Gerson i és germà únic, però té en Daan, un gos que fa molt més cas a ell que no a als dos bessons o a en Gerard, el pare. La mare no hi és. Viu a Itàlia perquè va abandonar-los fa un temps. Cinc cops a l'any els envia una

Els ulls tancats

postal. Sí. Cinc postals en una època en què el món virtual del Google, del Facebook o del Twitter permet localitzar o comunicar-se amb qui es vulgui molt més eficaçment.

No acabo d'estar convençut que *Les pereres fan la flor blanca* sigui un bon llibre. Sembla que ho és. Té un començament que esborrona i que té molt a veure amb el que anirem llegint: un joc d'abans d'en Klaas, en Kees i en Gerson, a què encara jugaven fins fa sis mesos. Avançaven

amb els ulls tancats, guanyava el primer que arribava a tocar la meta que havien triat: a vegades, una meta mòbil; a vegades, fins i tot una làpida d'un cementiri proper. Del joc, en deien el Negre. Però massa fressa de boixets i poques puntes, que deia Víctor Català. Tot plegat, només un indici.

Tampoc no estic convençut que aquest començament de *Les pereres fan la flor blanca* sigui gaire diferent del primer capítol, d'*A dalt tot està tranquil*, la novel·la amb què Bakker va obtenir el Premi IMPAC 2010 i, a casa nostra, el Premi Llibreter de l'any 2012. Segurament és gràcies a aquells premis que Raig Verd es va animar a publicar *Les pereres fan la flor*

